

Risikanalys - Journal via nätet 2015-09-10

Hälso- och sjukvården

Uppdragsgivare: P-A Brattemo

Innehåll

Bakgrund och syfte	1
Frågeställning och avgränsning	1
Analysledare och deltagare	1
Resultat	2
Slutsats	3
Risikvärderingsmodell	4

Bakgrund och syfte

Region Gävleborg avser att ansluta sig till den nationella e-hälsotjänsten Journal via nätet (Journalen). Tjänsten styrs av ett regelverk som bland annat bestämmer innehållet i tjänsten, däribland typ av information, vilka yrkes- och vårdområden som innefattas och under vilka förutsättningar information kan undantas.

Uppdragsgivarens syfte med analysen var att utifrån deltagarnas kunskap och erfarenhet dels ta del av de ev. risker som de kan se, men också att ta del av förslag på åtgärder för att om möjligt minska eller undanröja risker.

Frågeställning och avgränsning

Vilka eventuella risker kan vi se med att införa Journal via nätet inom Region Gävleborgs hälso- och sjukvård?

Det ingick inte i uppdraget att sätta samman team, kommunicera datum eller implementera beslutade åtgärder.

Analysledare och deltagare

P-A Brattemo	Projektledare JVN
Anders Forsell	Läkarföreningen
Hanna Dolk	Vision
Lisa Bäck	Saco
Gunilla E Melin	Vårdförbundet
Åsa Axelson	Utvecklingsavd
Maj-Lis L Fransson	Utvecklingsavd
Ann Pedersen	Analysledare

Resultat

Samtliga risker, konsekvenser, bakomliggande orsaker och åtgärdsförslag redovisas i den Excelmall som togs fram i samband med riskanalysen. Bifogas separat.

I teamets arbetsprocess har totalt 26 risker inom områdena, arbetsmiljö, likabehandling, kommunikation, patientsäkerhet, varumärke, kvalitet, organisation, resurser, tidplan och värdegrund identifierats. Av dessa har nio värderats med riskpoäng 8 och över.

Den risk som teamet prioriterade högst var rädslan att journaluppgifter kan missförstås av patienter. Detta kan komma att leda till att den som dokumenterar väljer att göra en ofullständig journalanteckning. I diskussionen kring risken lyftes att detta kan få till följd att patientsäkerheten äventyras. Ett förslag på åtgärd var att så långt som möjligt förenkla språkbruket.

Teamet ser också flertalet högt värderade risker som hänger ihop med

- att patienten kan få ta del av svåra besked via fel kanal, dvs. Journal via nätet, innan personal har haft möjlighet att kontakta patienten.
- att vissa grupper av patienter inte förstår eller kan tillgodogöra sig dokumentationen i journalen, t ex icke svensktalande, kognitiv eller fysisk funktionsnedsättning
- att personalen inte får tillräcklig utbildning och information om Journal via nätet innan införande, vilket kan leda till arbetsmiljöproblem. Det lyftes även att brister i förankringsarbetet kan leda till förseningar i införandet av Journal via nätet.
- att obehöriga personer tilltvingar sig tillgång till annans journal, vilket kan leda till repressalier för patienten, men också en obenägenhet att söka vård.
- att föräldrars tillgång till barnens journaler, leder till att barnen väljer att inte söka vård.
- att dataloggar är oläsliga för patienten och hör av sig till sjukvården för att få förklaring, vilket kan leda till extra arbetsbelastning.

Ytterligare exempel på risker som lyftes av teamet var

- att det finns ett stort antal osignerade anteckningar i journalsystemet vilket kan leda till att det blir felaktig eller ofullständig information till patienten om dessa läggs ut på Journal via nätet.
- att de lokala förutsättningarna i Journal via nätet skiljer sig åt/blir spretig för patienter som har fått vård i flera verksamheter och/eller landsting. Detta kan leda till att patienten har svårt att få en helhetsbild.
- att systemsäkerheten fallerar, vilket kan innebära att fel person kan få ut information eller att trovärdigheten för systemet minskar.

- att den som dokumenterar använder förkortningar som inte är vedertagna, vilket kan leda till feltolkningar/egna tolkningar hos patienten.

Slutsats

Analysteamet var överens om att tjänsten är bra för många användare, men att det finns en hel del att ta med i beaktan vid ett införande av tjänsten. Många av riskerna är enligt projektledaren kända sedan tidigare, bl.a. från andra landstings arbete med att införa Journal via nätet. En röd tråd i analysen var analysteamets vilja att skydda patienter från olika obenägenheter och våld.

En ny risk som lyftes av teamet var att tjänsten inte är tillgänglig för alla. Utformning och innehåll i vår journaldokumentation är i dagsläget inte alltid så lätt att förstå för våra patienter, utifrån t ex nationalitet, ålder, kön, kognitiva och fysiska förmågor och språk. Teamet ser här behov av att jobba med språkbruk för de som dokumenterar, men även rutiner för journalsignering för att säkerställa att det som patienten läser i sin journal är begripligt och adekvat - att kvalitetssäkra innehållet och presentationen av den. Tillgänglighetsaspekter som t ex taltjänst, språköversättning, förenklingar och förklaringar behöver också beaktas.

Analysteamet belyste också att det saknas information till vårdpersonalen om både tjänsten Journal via nätet och införandet av den. Risken är att ”personalen står kvar på perrongen när tåget går”. Detta påverkar både personalens arbetsmiljö men även möjligheten att införa tjänsten enligt tidplanen.

Analysteamet diskuterade i viss omfattning systemrisker. Projektledaren hänvisade dessa till andra forum och de dokumenterades inte i riskanalysmallen.

Riskvärderingsmodell

		Sannolikhet för inträffande			
		Osannolik (1)	Mindre sannolik (2)	Möjlig (3)	Sannolik (4)
Allvarlighetsgrad	Allvarlig (4)	4	8	12	16
	Kännbar (3)	3	6	9	12
	Lindrig (2)	2	4	6	8
	Försumbar (1)	1	2	3	4

Sannolikhet

4= Sannolik. Det är mycket troligt att en händelse ska inträffa.

3= Möjlig. Det finns en möjlig risk för att en händelse ska inträffa.

2= Mindre sannolik. Risken är mycket liten för att en händelse ska inträffa.

1= Osannolik. Risken är praktiskt taget obefintlig att en händelse ska inträffa. Det innebär dock inte att inget kan hända.

Allvarlighetsgrad

4= Allvarlig. Är så stor att risken helt enkelt inte får inträffa.

3= Kännbar. Uppfattas som besvärande för intressenter och Landsting.

2= Lindrig. Uppfattas som liten av såväl intressenter som Landsting.

1= Försumbar. Är obetydlig för de olika intressenterna och Landstinget.